

Çocuklarda Obeziteyi Durduralım Çalıştayı

ÇALIŞTAY RAPORU

 4 Mart 2025

 TÜSEB
Koşuyolu Yerleşkesi
İstanbul

tacese.tuseb.gov.tr

Başkanın Mesajı

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) sağlık bilimleri ve teknolojileri alanında sistematik bir temelde yapılan inovatif çalışmalara öncülük etmekte, uygulayıcılara ve araştırmacılara bilimsel, teknik ve mali destek sağlamaktadır. Bu kapsamda, sağlık sektöründe yerli ve millî bir Türkiye misyonu ve Ar-Ge odaklı uluslararası lider bir kuruluş olma vizyonuyla hareket etmektedir. “İnsan Sağlığı İçin Bilim ve Teknoloji” şiarıyla, sağlık sektörüne yeni ivme ve enerji kazandırma amacı gütmektedir. Türkiye'nin rekabet gücünü artırmak ve sürekli kılmak için ülkemiz ve insanlığa değer katma potansiyeli barındıran her türlü bilimsel ve teknolojik çalışmayı desteklemektedir.

Türkiye Anne Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü (TAÇESE) TÜSEB bünyesinde kuruluna dokuz enstitüden biridir. “Sağlıklı Anne, Sağlıklı Çocuk, Sağlıklı Nesiller” şiarıyla, “Anne, çocuk ve ergen sağlığı ile ilgili hastalıkların nedenlerinin belirlenmesi, önlenmesi, teşhis ve tedavilerine yönelik teknik ve yöntemlerin üremi, kullanılması ve bunlardan yararlanılmasını sağlamak; bu maksatla özel, vakıf veya kamu sektöründe ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve ortaklıklar yapmak; bu alanlardaki girişimciliği desteklemek” Enstitümüzün amaçları arasında yer almaktadır.

Çocukluk çağı obezitesi, günümüzde yalnızca bireysel bir sağlık sorunu değil; toplum sağlığını, sağlık sistemlerini ve gelecek kuşakların yaşam kalitesini doğrudan etkileyen çok boyutlu bir halk sağlığı meselesi haline gelmiştir. Erken yaşta ortaya çıkan obezite; diyabet, hipertansiyon, kardiyometabolik hastalıklar ve psikososyal sorunlar gibi çok sayıda riskle ilişkili olup, yaşam boyu sağlık çıktıları üzerinde belirleyici bir etki yaratmaktadır. Bu nedenle koruyucu yaklaşımların güçlendirilmesi, erken tanı ve izlem mekanizmalarının yaygınlaştırılması ve çocukların sağlıklı beslenme ile fiziksel aktivite alışkanlıklarının desteklenmesi kritik önem taşımaktadır.

Konuya özel sorunların bütüncül biçimde ele alınması amacıyla “Çocuklarda Obeziteyi Durduralım Çalıştayı” düzenlenmiştir. Çalıştay kapsamında Enstitümüz, ilgili kamu kurumları, üniversiteler, uzmanlık dernekleri, sivil toplum kuruluşları ve farklı disiplinlerden paydaşlar bir araya gelerek çocukluk çağı obezitesinin neden, sonuç ve çözüm alanlarını değerlendirmiştir. Çalıştay sonucunda ortaya çıkan görüş ve öneriler sistematik bir yaklaşımla raporlanarak ilgili kurum ve kuruluşların değerlendirmesine sunulmuştur.

Sonucun ülkemize hayırlı olması temennisıyla...

Prof. Dr. Şirin Güven

Türkiye Anne Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü Başkanı

TÜSEB TAÇESE
TÜRKİYE ANNE, ÇOCUK VE ERGEN SAĞLIĞI
ENSTİTÜSÜ

"Çocuklarda Obeziteyi Durduralım"
**DÜNYA OBEZİTE GÜNÜ
ÇALIŞTAYI**

**4 MART
2025**

**TÜSEB KOŞUYOLU
YERLEŞKESİ**

Çocuklarda Obeziteyi Durduralım Çalıştayı

TÜSEB Koşuyolu Yerleşkesi

4 MART 2025 • İSTANBUL

Kurullar

BAŞKAN

Prof. Dr. Şirin Güven

Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü

DÜZENLEME VE YÜRÜTME KURULU

Prof. Dr. Hüseyin Dağ

Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü

Prof. Dr. Aysu Türkmen Karaağaç

Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü

Doç. Dr. Aylin Yetim Şahin

Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü

Doç. Dr. Özlem Özaydın

Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü

RAPORTÖR

Doç. Dr. Özlem Özaydın

Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü

KATILIMCILAR

Prof. Dr. Şirin GÜVEN

TAÇESE - Başkan

Prof. Dr. Hüseyin Dağ

TAÇESE - Akademisyen

Prof. Dr. Aysu Türkmen Karaağaç

TAÇESE - Akademisyen

Doç. Dr. Aylin Yetim Şahin

TAÇESE - Akademisyen

Doç. Dr. Özlem Özaydın

TAÇESE - AR-GE Uzmanı

Doç. Dr. Murat SARÇIN

TÜSEB Başkan Yardımcısı

Prof. Dr. Işıl MARAL

TÜSPE Başkanı ve ekibi

Doç. Dr. Enes GÖKLER

TÜHKE Başkanı

Prof. Dr. Toker ERGÜDER

DSÖ

Prof. Dr. Fügen Çokuğraş

Özel Sektör

Prof. Dr. Heves Kırmızıbekmez

Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Prof. Dr. Olcay Evliyaoğlu

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi

Prof. Dr. Ömer Faruk Beşer

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi

Doç. Dr. Nicel Yıldız Silahlı

Sancaktepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Uzm. Dr. Aysun Boğa

Sancaktepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Dr. M. Burhan Küçükkoğlu

İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Başkanlığı

Dr. Tuncay Özovalı

İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Başkanlığı

Dr. Önder Yel

İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Başkanlığı

İçindekiler

Başkanın Mesajı	1
Kurullar	3
1. Çocuklarda Obeziteyi Durduralım Çalıştayı	7
1.1 Çalıştayı Amacı	7
1.2 Özet	7
1.3 Çalıştayı Programı	8
1.4 Çalıştayı Uygulama ve Analiz Yöntemi	8-11
2. Kapsam Değerlendirmesi	12-13
3. Değerlendirme ve Sonuç	14-17

Tablolar

Tablo 1. Çocuklarda Obeziteyi Durdurulum Çalıştay Programı **8**

Tablo 2. Çocuklarda Obezite Alanında Öne Çıkan Konular **13**

Şekiller

Şekil 1. TÜSEB Sağlık Modelleri

9

Şekil 2. TÜSEB Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü (TAÇESE) Personeli

10

1. Çocuklarda Obeziteyi Durduralım Çalıştayı

1.1 Çalıştayı Amacı

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü (TAÇESE) bünyesinde 4 Mart 2025 Salı günü gerçekleştirilen çalıştayı amacı; çocukluk çağı obezitesinin nedenlerini, mevcut yükünü ve uzun dönem etkilerini çok paydaşlı bir yaklaşımla değerlendirmek; koruyucu sağlık uygulamalarını güçlendirecek, erken tanı ve izlem süreçlerini iyileştirecek ve uygulanabilir politika/proje önerileri geliştirmektir. Çalıştayıda aile, okul, birinci basamak, hastane, yerel yönetim ve dijital sağlık bileşenlerinin birlikte ele alındığı sürdürülebilir bir müdahale çerçevesi oluşturulması hedeflenmiştir.

1.2 Özet

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü (TAÇESE) tarafından gerçekleştirilen **Çocuklarda Obeziteyi Durduralım Çalıştayı**; üniversiteler, ilgili uzmanlık dernekleri, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve farklı disiplinlerden uzmanların katılımıyla yapılmıştır. Çalıştayıda çocukluk çağı obezitesinin klinik, davranışsal, çevresel ve sosyoekonomik belirleyicileri kapsamlı biçimde ele alınmış; mevcut durumun yönetiminde karşılaşılan yapısal ve uygulamaya dönük güçlükler değerlendirilmiştir.

Görüşmelerde, obeziteyle mücadelede yalnızca tedavi odaklı değil, önleme odaklı bir yaklaşımın esas alınması; sağlıklı beslenme okuryazarlığı, fiziksel aktivite, okul temelli programlar, aile danışmanlığı ve dijital izlem araçlarının entegre biçimde kullanılması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca birinci basamak ile ikinci/üçüncü basamak arasında yönlendirme, izlem ve geri bildirim süreçlerinin standartlaştırılması konusunda ortak bir çerçeve ihtiyacı öne çıkmıştır. Çalıştayıda **dijital sağlık uygulamalarının, multidisipliner sağlık merkezlerinin** ve toplumsal farkındalık projelerinin birlikte ele alınmasının obeziteyle mücadelede etkiyi artıracığı yönünde ortak görüş bildirilmiştir.

Çalıştayı sonunda, kısa-orta-uzun vadeli hedefleri içeren bir yol haritası ihtiyacı üzerinde uzlaşılmış; veri temelli izlem sistemleri, risk gruplarına erken müdahale, yerel düzeyde uygulanabilir pilot projeler ve ulusal ölçekte yaygınlaştırılabilir modeller öncelikli alanlar olarak belirlenmiştir. Elde edilen değerlendirmelerin, çocukluk çağı obezitesiyle mücadelede politika geliştirme süreçlerine ve uygulama rehberlerine katkı sunması beklenmektedir. Bu kapsamda özellikle **anne sütü kullanımının teşvik edilmesi**, beslenme alışkanlıklarının erken yaşta düzenlenmesi ve **aile hekimliği** üzerinden farkındalık artışının desteklenmesi temel müdahale başlıkları arasında değerlendirilmiştir.

1.3 Çalıştay Programı

Çalıştay programı, çocukluk çağı obezitesini çok boyutlu ele alacak şekilde planlanmıştır. Program kapsamında açılış konuşmalarını takiben **TAÇESE**'nin mevcut faaliyetleri ve proje destek mekanizmaları paylaşılmış; uluslararası iş birliği olanakları, fon kaynakları ve kurumlar arası ortak çalışma modelleri değerlendirilmiştir. Devamında gerçekleştirilen grup çalışmasında katılımcılar; koruyucu sağlık politikaları, klinik izlem süreçleri, okul ve aile temelli müdahaleler, **dijital sağlık çözümleri** ve yerli teknoloji geliştirme başlıklarında öncelikli ihtiyaç alanlarını tartışmıştır. Kapanış bölümünde ise kısa vadede uygulanabilecek somut adımlar ile orta-uzun vadeli stratejik hedefler üzerinde ortak bir çerçeve oluşturulmuştur.

Tablo 1. Çocuklarda Obeziteyi Durduralım Çalıştay Programı

SAAT	KONU
09.30-10.00	Açılış ve Tanışma
10.00-10.30	Çocuklarda Obezite
10.30-11.00	Dünyada Mevcut Durum
11.00-11.30	Türkiye'de Mevcut Durum
11.30-12.30	Ara
12.30-15.00	Tartışma ve Değerlendirme

1.4 Çalıştay Uygulama ve Analiz Yöntemi

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü (TAÇESE) tarafından gerçekleştirilen **Çocuklarda Obeziteyi Durduralım Çalıştayı**; üniversiteler, uzmanlık dernekleri, kamu temsilcileri, saha uygulayıcıları ve akademisyenlerin katılımıyla yürütülmüştür. Çalıştay yüz yüze oturum, yapılandırılmış grup tartışmaları ve ortak değerlendirme oturumlarından oluşacak şekilde planlanmıştır. Toplantı boyunca elde edilen nitel görüşler tematik olarak sınıflandırılmış; önceliklendirme yaklaşımıyla kısa, orta ve uzun vadede uygulanabilir öneriler ayrı başlıklarda analiz edilmiştir.

Çalıştayın açılışı **TAÇESE Başkanı Prof. Dr. Şirin Güven** tarafından yapılmış; çocukluk çağı obezitesinin mevcut durumu, sağlık sistemi üzerindeki yükü ve ulusal ölçekte müdahale ihtiyacı çerçevesi paylaşılmıştır. Katılımcı tanıtımlarının ardından **TÜSEB** ve **TAÇESE**'nin misyon-vizyon yaklaşımı aktarılmış, kurumlar arası eş güdümlü geliştirilebilecek çözüm alanları tartışmaya açılmıştır.

Misyon

Ülkemizde; anne, çocuk ve ergen sağlığı alanındaki sorunları tanımlamaya, önlemeye ve tedaviye yönelik; ulusal ve uluslararası çok paydaşlı, kanıta dayalı ileri araştırmalar, projeler geliştiren lider bir kurum olmaktır.

Vizyon

Her anne, çocuk ve ergen için uygulanabilir, geliştirilebilir en yüksek fiziksel ve zihinsel sağlık standartlarının oluşmasına katkıda bulunacak küresel çapta önde gelen bir kurum olmaktır.

Motto

Sağlıklı Anne, Sağlıklı Çocuk, Sağlıklı Nesiller

TÜSEB'in tanıtımında üreten sağlık üçlü sarmal modeli kapsamında; akademi, kamu ve uygulama sahası arasında veri odaklı iş birliği kurulmasının çocukluk çağı obezitesinin önlenmesi ve yönetiminde belirleyici olduğu vurgulanmıştır (Şekil 1).

Şekil 1. TÜSEB Sağlık Modelleri A) Üreten Sağlık Modeli; B) Üçlü Sarmal Modeli

Çalıştayın devamında **Doç. Dr. Özlem Özyayın** tarafından **TAÇESE**'nin yürüttüğü çalışmalar, devam eden projeler ve çocuk sağlığı alanında geliştirilmekte olan araştırma başlıkları hakkında bilgi sunulmuştur.

TAÇESE'nin insan kaynağı kapasitesi, disiplinler arası çalışma yapısı ve saha ile akademi arasında köprü kuran organizasyon modeli katılımcılarla paylaşılmıştır (Şekil 2).

Prof. Dr. Şirin GÜVEN

TAÇESE Başkanı

Ekibimiz

Prof. Dr. Aylin YETİM ŞAHİN

Akademisyen

Doç. Dr. Hüseyin DAĞ

Akademisyen

Doç. Dr. Aysu TÜRKMEN KARAĞAÇ

Akademisyen

Doç. Dr. Özlem ÖZAYDIN

Ar-Ge Uzmanı

Şekil 2. TÜSEB Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü (TAÇESE) Personeli

TÜSEB Proje Yönetimi ve Destek Daire Başkanı Batuhan Yeşilyurt, biriminin destek mekanizmalarını ve çocukluk çağı obezitesiyle ilişkili proje çağrılarına nasıl başvuru yapılabileceğini özetlemiştir.

Bu kapsamda özellikle okul temelli obezite taramaları, aileye yönelik davranış değişikliği programları, dijital izlem çözümleri, birinci basamakta risk sınıflandırması ve toplum temelli koruyucu müdahaleler gibi başlıkların projelendirilebileceği belirtilmiştir.

- Klinik ve epidemiyolojik veri temelli çocukluk çağı obezitesi araştırmalarını desteklemek,
- Koruyucu sağlık yaklaşımıyla okul-aile-sağlık hizmeti entegrasyonunu güçlendirmek,
- Yerli dijital sağlık ve karar destek çözümlerinin geliştirilmesine katkı sunmak.

Proje Yönetimi ve Destek Dairesi'nin başvuru süreci; ön değerlendirme, bilimsel değerlendirme, sonuçlandırma ve izleme adımlarıyla yürütülmekte olup, çok paydaşlı projelerde etki analizi ve uygulanabilirlik kriterleri öncelikli olarak değerlendirilmektedir.

- Başvuruların TÜSEB Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden standartlaştırılmış biçimde alınması,
- Öncelikli ihtiyaç alanlarına göre çağrı ve hakem değerlendirme mekanizmasının işletilmesi.

Programın devamında, **TÜSEB Dış İlişkiler Daire Başkanlığı** tarafından uluslararası fon mekanizmaları ve iş birliği kanalları hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Özellikle **WHO, UNICEF** ve **Horizon Europe** benzeri platformlarla çocukluk çağı obezitesine yönelik ortak proje geliştirme potansiyeli üzerinde durulmuştur.

Analiz sürecinde katılımcı görüşleri; koruyucu hizmetler, klinik yönetim, toplum farkındalığı, okul politikaları, dijital izlem ve yönetim başlıkları altında toplanmıştır. Her başlık için uygulanabilirlik, sürdürülebilirlik, ölçülebilir etki ve kurumlar arası eş güdüm kriterleri dikkate alınarak önceliklendirme yapılmıştır.

Bu değerlendirme sonucunda kısa vadede eğitim ve farkındalık odaklı müdahaleler, orta vadede standart izlem protokolleri ve dijital takip araçları, uzun vadede ise politika düzeyinde bütünlüklü çocukluk çağı obezitesi yönetim modeli geliştirilmesi yönünde ortak bir yaklaşım benimsenmiştir.

Sonuç olarak, 1.4 bölümünde sunulan uygulama ve analiz çerçevesi; paydaşlar arası koordinasyonu güçlendiren, veriye dayalı karar vermeyi destekleyen ve çocuklarda obeziteyle mücadelede ölçülebilir çıktı üretebilen bir çalışma modeli olarak kurgulanmıştır.

2. Kapsam Değerlendirmesi

Kapsam değerlendirme bölümünde, **çocukluk çağı obezitesinin** yalnızca bireysel beslenme davranışlarıyla açıklanamayacağı; sosyal çevre, okul ortamı, aile yapısı, dijital yaşam alışkanlıkları ve sağlık hizmetine erişim gibi çoklu belirleyicilerle birlikte ele alınması gerektiği konusunda görüş birliği oluşmuştur. Katılımcılar, mevcut yükün erken yaşta arttığını ve metabolik risklerin adolesan döneme taşındığını vurgulamıştır.

Çalıştayda ele alınan başlıca konu alanları; nedenlerin çok boyutlu analizi ile birlikte erken önleme ve etkili tedavi modellerinin eş zamanlı planlanmasına odaklanmıştır.

- Obezitenin nedenleri ve erken yaşta önlenmesinin önemi,
- Anne sütü kullanımının teşvik edilmesi ve beslenme alışkanlıklarının geliştirilmesi,
- Dijital sağlık platformları ile hasta izleminin güçlendirilmesi,
- Obeziteyle mücadelede multidisipliner yaklaşımın ve çocuk obezite merkezlerinin yapılandırılması,
- Aile hekimleri ve sağlık personeline yönelik obezite tanı-yönlendirme eğitimlerinin yaygınlaştırılması,
- Spor aktivitelerinin teşvik edilmesi ve fiziksel aktivitenin artırılması,
- Gıda güvenliği, okul kantin denetimleri ve sağlıklı beslenme politikalarının geliştirilmesi.

Değerlendirmelerde, **birinci basamakta standart tarama** ve risk sınıflandırması uygulamalarının güçlendirilmesi, çocuk izlemlerinde vücut kitle indeksi persentil takibinin düzenli yapılması ve riskli olgular için sevk algoritmalarının netleştirilmesi temel öncelikler arasında belirtilmiştir. **Aile hekimliği**, çocuk sağlığı ve hastalıkları ile **çocuk endokrinolojisi** arasında koordineli izlem yaklaşımının gerekliliği öne çıkmıştır.

Okul temelli yaklaşımların etkinliği ayrı bir başlıkta ele alınmış; kantin politikaları, fiziksel aktivite süreleri, öğretmen-aile bilgilendirme zinciri ve okul sağlığı ekiplerinin rolü üzerine somut öneriler geliştirilmiştir. Özellikle dezavantajlı bölgelerde uygulanabilir, düşük maliyetli ve ölçeklenebilir müdahale modellerine ihtiyaç olduğu ifade edilmiştir.

Katılımcılar ayrıca **dijital sağlık çözümlerinin**, obezite yönetiminde davranış değişikliği takibi için önemli bir araç olduğunu belirtmiş; mobil uygulamalar, hatırlatıcı sistemler, aile odaklı geri bildirim panelleri ve anonim veri analitiği altyapılarının geliştirilmesi önerilmiştir. Bu teknolojik yaklaşımların klinik rehberlerle uyumlu biçimde kurgulanması gerektiği vurgulanmıştır.

Çalıştay sırasında oluşturulan proje havuzu, uygulanabilirlik ve etki potansiyeline göre önceliklendirilmiş; kısa vadede eğitim-farkındalık programları, orta vadede entegre izlem

protokolleri, uzun vadede ise ulusal çocukluk çağı obezitesi eylem modeli önerilmiştir. Tablo 2’de, kapsam değerlendirmesinde öne çıkan temel müdahale alanları sunulmuştur.

Tablo 2. Çocuklarda Obezite Alanında Öne Çıkan Konular

KONULAR
Birinci basamakta yaşa ve cinsiyete göre vücut kitle indeksi persentil takibinin standartlaştırılması ve ulusal tarama algoritması oluşturulması
Riskli çocuklar için aile hekimi - pediatri - çocuk endokrinolojisi arasında basamaklandırılmış sevk ve izlem modelinin uygulanması
Okul temelli obezite önleme programlarının güçlendirilmesi, sağlıklı beslenme ve fiziksel aktivite bileşenlerinin eğitim müfredatıyla uyumlu hale getirilmesi
Çocuk ve ebeveynlere yönelik beslenme okuryazarlığı eğitimlerinin yaygınlaştırılması ve davranış değişikliği odaklı aile danışmanlığı programlarının geliştirilmesi
Dijital izlem araçları, mobil uygulamalar ve geri bildirim sistemleri ile obezite yönetiminde sürdürülebilir takip mekanizması kurulması
Uyku düzeni, ekran süresi ve sedanter yaşamın obezite üzerine etkilerine yönelik toplum temelli farkındalık programlarının geliştirilmesi
Sosyoekonomik eşitsizlikleri gözetken, dezavantajlı bölgelerde uygulanabilir düşük maliyetli önleme modellerinin pilotlanması
Yerel yönetimler ile iş birliği içinde güvenli oyun alanları, aktif ulaşım ve çocuk dostu fiziksel çevre düzenlemelerinin desteklenmesi
Obeziteye eşlik eden metabolik ve psikososyal risklerin erken tanısı için multidisipliner değerlendirme protokollerinin geliştirilmesi
Ulusal ölçekte veri toplama, izleme ve değerlendirme göstergelerinin ortaklaştırılması; müdahale programlarının etki analiziyle izlenmesi
Kamu, akademi, sivil toplum ve özel sektör ortaklığında çocukluk çağı obezitesine yönelik yenilikçi proje ve fon mekanizmalarının artırılması

3. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Türkiye Anne Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü tarafından düzenlenen **Çocuklarda Obeziteyi Durduralım** Çalıştayı; sağlık ve sağlıkla ilişkili kamu kurumları, üniversiteler, uzmanlık dernekleri ve diğer paydaşların katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Çalıştay süresince çocukluk çağı obezitesinin klinik, davranışsal, çevresel ve sosyoekonomik boyutları bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmiş; koruyucu sağlık hizmetleri, erken tanı-izlem süreçleri, okul ve aile temelli müdahaleler ile dijital sağlık çözümlerine ilişkin uygulanabilir öneriler geliştirilmiştir.

Elde edilen çıktılar doğrultusunda; kısa vadede **farkındalık ve eğitim programlarının yaygınlaştırılması**, orta vadede **standart sevk ve izlem protokollerinin güçlendirilmesi**, uzun vadede ise ulusal ölçekte bütünlük **çocukluk çağı obezitesi yönetim modelinin** oluşturulması yönünde ortak bir çerçeve benimsenmiştir.

Çalıştay sonunda karar altına alınan öncelikli uygulama adımları aşağıda özetlenmiştir:

Obezitenin Önlenmesi ve Erken Müdahale:

- Anne sütü kullanımının teşvik edilmesi,
- Yüksek proteinli formül mamaların ve inek sütü kullanımının azaltılması,
- Ergenlik döneminde beslenme alışkanlıklarının takip edilmesi ve düzenlenmesi,
- Aile hekimleri aracılığıyla farkındalığın artırılması.

Aile Hekimlerinin Eğitimi (Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü)

Aile hekimlerine yönelik obezite tanı ve yönlendirme konusunda eğitim modüllerinin oluşturulması önerilmiştir.

"Sağlık Tesisleri Arasında Entegrasyon" projesine "Sağlıklı Beslenme" başlığının eklenmesi ve eğitimlerin düzenli aralıklarla gerçekleştirilmesi önerilmiştir.

Dijital Sağlık Platformu Kurulması

Obez çocukların takibinin yapılacağı bir dijital platformun oluşturulmasına, ücretsiz dijital aplikasyon ile mobil uygulama üzerinden takip edilmesi ve platform üzerinden polikliniklerden randevu alınması önerilmiştir.

Bu platformda kanıta dayalı bilgi paylaşımı, alanında uzman görüşleri, sağlık aktiviteleri ve motivasyon içerikleri sunulacaktır.

- Kişinin app üzerinden edinilen verilerine dayanarak kişiye özel beslenme ve egzersiz programlarının dijital ortamda sunulması,
- Sağlık uzmanlarının hasta takibini dijital sistemler aracılığıyla yapabilmesi.

Obezite Tanı ve Tedavi Merkezleri Kurulması

İstanbul'da birer tane olmak üzere Anadolu ve Avrupa yakasında pilot merkezlerin oluşturulması önerilmiştir.

Merkezlerde multidisipliner ekiplerin yer alması ve obezite tedavisine yönelik bütüncül bir hizmet sunulması hedeflenmiştir.

Bu merkezlerde Çocuk Hastalıkları Uzmanı, Çocuk Endokrinoloji Uzmanı, Çocuk Gastroenteroloji Uzmanı, Sosyal Hizmet Uzmanı, Psikolog ve Spor Hekimi, ihtiyaç halinde Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Uzmanının bulunması ve bu kadrolar için Sağlık Bakanlığı tarafından PDC kadrolarının oluşturulması gerekliliği görülmüştür.

Obezite Polikliniklerine SUT kodu tanımlanması için gerekli çalışmaların yapılması önerilmiştir.

Fiziksel Aktivite Teşvik Edilmesi

Belediyeler ve spor merkezleriyle iş birliği yapılarak çocuklar için özel spor saatleri oluşturulması önerilmiştir.

Obez çocukların spor aktivitelerine erişimini artırmak için İlçe Sağlık Müdürlükleri Sağlıklı Yaşam Merkezleri bünyesinde spor odaları oluşturulması ve yerel yönetimlerle koordinasyon sağlanması önerilmiştir.

Gıda Güvenliği ve Okul Kantin Denetimleri

Okul kantinlerinde sağlıklı beslenme standartlarının uygulanması için Milli Eğitim Bakanlığı ile iş birliği yapılması önerilmiştir.

Gıda güvenliği ve şeker tüketimi denetimlerinin artırılması, marketlerde kasa civarında sağlıklı gıdaların yer alması ve uygun raf düzenlenmesi önerilmiştir.

Farkındalık Kampanyaları Başlatılması (Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü)

Obezite ile mücadelede kamu spotları, sosyal medya kampanyaları ve bilgilendirme toplantılarının düzenlenmesi hedeflenmiştir.

Kamu spotları ve medya yoluyla toplumsal farkındalığın artırılması (billboardlarda, hastane ve toplu taşımalarda), ailelerin ve çocukların bilinçlendirilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesi önerilmiştir.

Uluslararası İş Birliği Geliştirilmesi (DSÖ ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığı)

Dünya Sağlık Örgütü ve Avrupa'daki benzer projelerle iş birliği yapılarak iyi uygulama örneklerinin ülkeye uyarlanması önerilmiştir.

Obeziteyle mücadelede fon ve destek sağlanması için uluslararası kuruluşlarla temas kurulması önerilmiştir.

Pilot Uygulama Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Pilot projelerin uygulanmasının ardından, elde edilen verilerin değerlendirilerek ulusal ölçekte yaygınlaştırılması önerilmiştir.

MEB ile Protokol Yapılması

- Milli Eğitim Bakanlığı ile iş birliği yapılarak okul kantinlerinde sağlıklı beslenmenin teşvik edilmesi,
- İlköğretimden itibaren spor derslerinin branş hocası önderliğinde tekrar müfredata eklenmesi,
- Okullarda ücretsiz sağlıklı bir öğün yemek (önerilen kahvaltı) ve temiz su sağlanması,
- Obezite taramalarının yapılması gibi başlıklar yer alacaktır.

Bu raporun TÜSEB, TAÇESE ve ilgili paydaşlarca değerlendirilerek; multidisipliner ve interdisipliner iş birlikleri çerçevesinde proje üretimini kolaylaştıracak stratejik adımların

atılmasına katkı sağlaması beklenmektedir. Ayrıca raporun, sağlık profesyonelleri için uygulamaya dönük bir başvuru çerçevesi sunacağı öngörülmektedir.

Çocukluk çağı obezitesiyle mücadelede sürdürülebilir başarı için kamu, akademi, sivil toplum ve yerel yönetim iş birliğinin devamlılığı kritik görülmektedir. Bu kapsamda, raporun hem ulusal hem de uluslararası düzeyde geliştirilecek ortak çalışmalara zemin oluşturması hedeflenmektedir.

İyi dilekler sunularak çalıştay sonlandırılmıştır.

**TÜS
SEB**
TÜRKİYE
SAĞLIK
ENSTİTÜLERİ
BAŞKANLIĞI

**TÜS
SEB** **TACESE**
TÜRKİYE ANNE, ÇOCUK VE ERGEN SAĞLIĞI
ENSTİTÜSÜ